

3. Tazminat

Tazminat, hukuka aykırı fiil ve sözleşmeye aykırılık neticesinde karşı tarafa verilen zararın giderilmesi anlamına gelir.

Ortaya Çıkış Nedenleri

- **Haksız Fiil:** Hukuka aykırı davranışlardır.
- **Sözleşmeye aykırılık:** Taraflardan birinin sözleşmeyi bozması nedeniyle karşı taraf zarar görmüşse bu zarar giderilmelidir.

Türleri

- a) **Maddi tazminat:** Parasal kayıpların giderilmesidir.
- b) **Manevi tazminat:** Zarar gören kimsenin acı, elem, üzüntüsünü hafifletmek amaçlı uygulanan yaptırımdır.

4. Hükümsüzlük

Yapılan işlemin hukuk düzenince geçersiz sayılmasıdır.

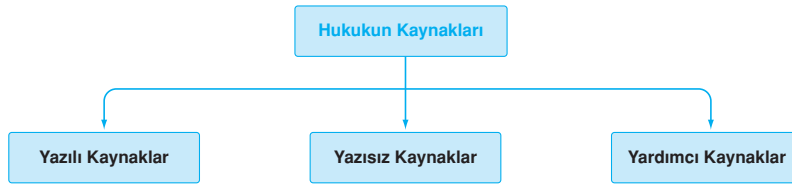
- a) **Yokluk:** İşlemin **kurucu unsurlarında eksiklik olması durumunda**, işlem hiç yapılmamış kabul edilir. Dini nikâh tipik örnektir.
- b) **Butlan:** Yapılan işlemin, kanuna aykırılık veya işlemin taraflarından birinin irade sakatlığı sebebiyle geçersiz kılınmasıdır.
  - **Mutlak Butlan:** Yapılan işlemin, **kurucu unsurlarından birinin kanunun emredici hükümlerine aykırı olması durumunda** kesin olarak ortadan kaldırılacak olması durumudur. Herkes tarafından ileri sürülebilir. Zamanaşımı yoktur.
  - **Nispi Butlan:** **Taraflardan birinin irade sakatlığı halidir.** Yalnızca iradesi sakat olan ileri sürebilir ve sözleşmeyi iptal ettirebilir.
- c) **Tek taraflı bağlamazlık:** Hukuki işlemin taraflarından birinin ehliyetsiz olması durumudur. Veli onayı olmadan sözleşme kurulmaz. Bu süre zarfında sözleşme askıdadır. Fiili ehliyeti tam olan taraf sözleşme ile bağlıdır. Diğer taraf bağlı değildir.

5. İptal

İdare tarafından hukuka aykırı yapılan işlemin idare mahkemesi tarafından ortadan kaldırılmasıdır.

6. Özel Müsadere

Suç ya da delil niteliği taşıyan eşyalara el konmasıdır.

1. Yazılı Kaynaklar:

- Anayasa
- Kanun
  - Uluslararası Antlaşmalar
  - Anayasa Mahkemesi Kararları
  - İçtihadı Birleştirme Kararları
  - OHAL Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi
- Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi
- **Yönetmelik:** Bir nevi kanunların kullanma kılavuzudur.

Cumhurbaşkanı, Bakanlıklar, Kamu Tüzel Kişilikleri tarafından çıkarılır.

1. Herhangi bir işlemin, asli kurucu unsurların eksikliği durumunda hiç yapılmamış kabul edilmesi aşağıdakilerden hangisi ile ifade edilir?

- A) Manevi tazminat
- B) Cebri icra
- C) Butlan
- D) Yokluk
- E) Tek taraflı bağlamazlık

2. Evlenme işleminin resmî nikâh memuru önünde yapılmamış olması, taşınmaz satışının tapu daire-sinde yapılmamış olması gibi örnekler aşağıdaki yaptırım türlerinden hangisine tabidir?

- A) Mutlak butlan
- B) Nispi butlan
- C) Yokluk
- D) İptal
- E) Tazminat

3. Bir işlemin kanunun emredici hükümlerine aykırı şekilde yapılmış olması hangi yaptırımı doğurur?

- A) İptal
- B) Mutlak butlan
- C) Nispi butlan
- D) Yokluk
- E) Tek taraflı bağlamazlık

4. Yapılan işlemin kurucu unsurlarından birinin kanuna aykırı şekilde yapılmış olması aşağıdakilerden hangisi ile sonuçlanır?

- A) Yokluk
- B) Nispi butlan
- C) Mutlak butlan
- D) Tek taraflı bağlamazlık
- E) Tazminat

- 5. I. Kanuna aykırılık
- II. Ahlâka aykırılık
- III. Kişilik değerlerine aykırılık
- IV. Muvazaa
- V. İrade sakatlığı
- VI. Aşırı yararlanma

Yukarıda verilenlerden hangileri yapılan işlemin mutlak butlanına yol açar?

- A) I – II – III
- B) II – III – V
- C) II – IV – V – VI
- D) I – II – III – IV
- E) III – IV – V – VI

6. Türk Medeni Kanununa göre, evli bir kişi ikinci bir evlilik yapamaz. Bu hüküm emredici kural niteliğindedir.

Bir kişi evli olduğu süre içinde ikinci bir evlilik yaparsa ikinci evlilik aşağıdaki yaptırımlardan hangisine tabi olur?

- A) Mutlak butlan
- B) Nispi butlan
- C) Tek taraflı bağlamazlık
- D) Yokluk
- E) İptal

7. Kişinin, iradesi sakatlandığı durumda yaptığı sözleşmenin akıbeti hakkında ne söylenebilir?

- A) Yokluğa tabidir.
- B) Cezaya hükmedilir.
- C) İptal yaptırımına tabidir.
- D) Mutlak butlan yaptırımına tabidir.
- E) Nispi butlan yaptırımına tabidir.

8. Aşağıdaki durumlardan hangisinde yapılan işlemin nispi butlana tabi olmasından söz edilemez?

- A) Yanılma neticesinde yapılması halinde
- B) Aldatılma neticesinde yapılması halinde
- C) Korkutma neticesinde yapılması halinde
- D) Zor durumundan aşırı yararlanılması halinde
- E) Kanunun öngördüğü şekle aykırı olarak yapılması halinde

BOŞLUK DOLDURMA

1. Hukuk kurallarını diğer sosyal düzen kurallarından ayıran temel fark ..... yaptırımlar içermesidir.

2. Türk Ceza Kanununda düzenlenen ceza türleri ..... ve ..... şeklindedir.

3. Yapılan hukuki işlemin gerekli kurucu unsurları taşımaması durumu hukukta ..... yaptırımına tabidir.

4. Kişinin karşı tarafa verdiği zararın giderilmesi ..... yaptırımıdır.

5. "Taraflar aksini belirtmedikçe para borçları ifa zamanında alacaklı ikametgâhında ifa edilir." maddesi ..... hukuk kurallarına örnektir.

6. Yazılı kaynaklar ..... hukuk olarak tanımlanır.

7. Yazılı ve yazısız kaynakların tümü ..... hukuk şeklinde ifade edilir.

8. Kanun koyucunun bilerek bıraktığı boşluk türü ..... boşluktur.

9. Hukuk boşluğu durumunda hakim .....
.....

10. Medeni hukuk bir ..... hukuk dalıdır.

11. Kanunda suç olarak belirlenmeyen bir eylem için kimseye ceza verilememesi ..... ilkesidir.

12. Türk hukuk sistemine göre tam ceza ehliyeti ..... yaşında başlar.

13. Kişinin kendisine veya bir başkasına yönelik derhal meydana gelebilecek bir saldırıya karşı, saldırganı orantılı müdahalesi .....dır.

14. Harcamalar üzerinden alınan vergiler ..... vergilerdir.

15. Kaynağı uluslararası antlaşmalar, teamüller olan hukuk dalı .....dur.

16. Aile hukuku ..... Hukukun alt dalıdır.

17. Kişinin kendi eylemiyle hak kazanabilmesi ve borç altına girebilmesi ..... ehliyetidir.

18. İnsan iradesi dışında gelişen ve kişilere hak kazandıran durum hukuki ..... şeklinde ifade edilir.

19. Borç ilişkisinin kaynakları ..... , ... ve ..... şeklindedir.

20. Vatandaşlıktan çıkarılma kararını ..... verir.

1. Ölüm cezası 2004 anayasa değişikliği ile hukuk sistemimizden çıkarılmıştır. (D / Y)
2. Yapılan işlemin kurucu unsurlarında kanunun emredici hükümlerine aykırılık olması durumunda işlem nispi butlanla sakattır. (D / Y)
3. Yazılı kaynaklar ve yazısız kaynaklar hukukun zorunlu kaynaklarıdır. (D / Y)
4. Yazılı ve yazısız kaynakların eksikliği kural içi boşluk olarak ifade edilir. (D / Y)
5. Tam ve sağ doğum ile gerçek kişilik başlar. (D / Y)
6. Hak ehliyetine sahip olabilmenin belli şartları vardır. (D / Y)
7. Hukuk sistemimize göre olağan evlilik yaşı 17 yaştır. (D / Y)
8. Gaiplik kararını Sulh Hukuk Mahkemeleri alır. (D / Y)
9. Ölüm karinesi kararı sonrası kişi evliyse, arkada kalan eş ayrıca evliliğin iptalini talep etmeli. (D / Y)
10. Gaiplik kararı ile gaibin mirası, mirasçılara teminat karşılığında geçer. Bu teminat süresi ölüm tehlikesiyle kaybolma halinde mahkeme kararı sonrası 15 yıldır. (D / Y)
11. Kişinin alt ve üst soyu arasında derece farkı olmaksızın evlenme yasağı vardır. Bu yasak eski eşin alt üst soyu için de geçerlidir. (D / Y)
12. Kişi, evlenme neticesinde evlendiği kişinin kan hısımları ile kayın hısımlı olur. (D / Y)
13. Evlat edinme yaşı evli olmayan kişiler için en az 35'tir. (D / Y)
14. Hakların kazanılmasında geçerli olan ilke objektif iyi niyettir. (D / Y)
15. İşgal hakların aslen kazanımına örnektir. (D / Y)
16. Evlenme kurucu yenilik doğuran haklara örnektir. (D / Y)
17. Ticaret hukuku başlangıç bölümü ve son hükümler bölümü dışında altı kitaptan ibrettir. (D / Y)
18. Borç ilişkisinde tarafların birbirlerine karşı yükümlülükleri edim olarak ifade edilir. (D / Y)
19. Kişilerin Türk vatandaşlığına kabulü İç İşleri Bakanı tarafından yapılır. (D / Y)
20. Bir Türk vatandaşı ile evlilik yapan yabancı en az 5 yıl evli kalmak kaydıyla Türk vatandaşlığına başvurabilir. (D / Y)

BOŞLUK DOLDURMA CEVAPLARI

1. Maddi	7. Pozitif (müspet)	12. 18	17. Fiil ehliyeti
2. Hapis ve adli para	8. Kural içi	13. Meşru savunma	18. Olay
3. Yokluk	9. Hukuk yaratır.	14. Dolaylı	19. Hukuk işlem,
4. Tazminat	10. Özel	15. Devletler Genel	haksız fiil, sebepsiz
5. Tamamlayıcı	11. Suçta ve ceza-	Hukuku	zenginleşme
6. Mevzu	da kanunilik	16. Medeni	20. Cumhurbaşkanı

DOĞRU-YANLIŞ CEVAPLARI

1. D	5. D	9. Y	13. Y	17. D
2. Y	6. Y	10. Y	14. Y	18. D
3. D	7. D	11. D	15. D	19. D
4. Y	8. D	12. D	16. Y	20. Y

1. Aşağıdakilerden hangisi Mebusan Meclisi özelliklerinden biri değildir?

- A) Üyeleri halk tarafından seçilir.
- B) Üyeler 4 yıllığına seçilir.
- C) Sadece erkekler vekil adayı olabilir.
- D) Sadece erkekler oy kullanabilir.
- E) Bir kez milletvekili seçilen kişi bir daha aday olmaz.

2. Aşağıdakilerden hangisi 1876 Anayasasında 1909 yılında yapılan değişiklikler arasında yer almaz?

- A) Toplanma, dernek ve parti kurma hakkı ve hürriyetleri kabul edilmiştir.
- B) Padişahın sürgüne gönderme yetkisi kaldırılmıştır.
- C) Padişahın meclisi kapatma yetkisi sınırlandırılmıştır.
- D) Padişahın mecliste anayasaya bağlılık yemini etmesi kararlaştırılmış, ödenekleri yasaya bağlanmış, hükümetin oluşumu üzerindeki yetkileri azaltılmıştır.
- E) Meclisi Umumi, Mebusan ve Ayan olmak üzere ikiye bölünmüştür.

3. Aşağıdaki anayasalarımızdan hangisi yumuşak ve çerçeve anayasa türüne örnektir?

- A) 1876 Anayasası
- B) 1921 Anayasası
- C) 1924 Anayasası
- D) 1961 Anayasası
- E) 1982 Anayasası

4. 1921 Anayasasına göre seçimler kaç yılda bir yapılırdı?

- A) 2
- B) 3
- C) 4
- D) 5
- E) 6

5. I. Mutlak Monarşi
II. Meclis Hükümeti Sistemi
III. Parlamenter Sistemi

Yukarıdaki hükümet sistemlerinden hangilerinde aynı zamanda Kuvvetler Birliği Sistemi görülür?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

6. I. 1921 Anayasası
II. 1924 Anayasası
III. 1961 Anayasası

Yukarıdaki anayasaların hangisinde Meclis Hükümeti Sistemi benimsenmiştir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

7. Aşağıdaki anayasalardan hangisinde ilk kez "milli egemenlik" ilkesi yer almıştır?

- A) 1921 Teşkilatı Esasiye
- B) 1924 Anayasası
- C) 1961 Anayasası
- D) 1961 Anayasası 1971 değişiklikleri
- E) 1982 Anayasası

1. Taraflar arasında yapılan işlemin kurucu unsurlarından birinde kanuna aykırılık olması durumunda karşılaşılabilecek yaptırım türü aşağıdakilerden hangisidir?
- A) Ceza
B) Tazminat
C) Yokluk
D) Mutlak Butlan
E) Nispi Butlan
2. Fiil ehliyeti olmayan bir bireyin yaptığı sözleşme aile onayı ile ancak kurulmuş sayılır. Yapılan sözleşmeye ailenin onay vermemesi durumunda sözleşmenin akıbeti hakkında ne söylenebilir?
- A) Tek taraflı bağlamazlığa tabidir.
B) Geçersiz hale gelir.
C) Yokluğa tabidir.
D) Tarafların iradesini yansıtmadığından nispi butlan hâli söz konusu olur.
E) Sözleşmeye icazet vermeyen yasal temsilci oluşacak zararları tazmin eder.
3. Fiil ehliyeti hakkında aşağıda verilenlerden hangisi doğrudur?
- A) Ayırt etme gücüne sahip kısıtlılar sınırlı ehliyetli kabul edilir.
B) Sınırlı ehliyetliler istisnai olarak işlem yapma ehliyetine sahiptir.
C) Kişi tam ehliyetsiz de olsa dava ehliyeti vardır.
D) Tam ehliyetlilerin yaptığı işlemler vasi onayına tabidir.
E) Yasal danışman atananlar fiil ehliyeti bakımından sınırlı ehliyetli kabul edilir.
4. Verilenlerden hangisi 1876 Anayasası 1909 değişikliklerinden biri değildir?
- A) Heyeti Vükela meclise karşı sorumlu hale getirildi.
B) Kanun teklifi için padişah izninin gerekliliği kaldırıldı.
C) Padişahın sürgün yetkisi kaldırıldı.
D) İkili meclis yapısı benimsendi.
E) Padişahın, meclisi fesih yetkisi düzenlendi.

5. Aşağıdakilerden hangisi pozitif statü haklar kapsamına girmez?
- A) Konut hakkı
B) Eğitim öğretim hakkı
C) Sağlık hakkı
D) Haberleşme hakkı
E) Grev ve lokavt hakkı
6. Cumhurbaşkanı Anayasa Mahkemesine kaç üye seçer?
- A) 5   B) 7   C) 9   D) 12   E) 14
7. Bir kişinin vatandaşlıktan çıkarılması hangi makamın kararıyla gerçekleşir?
- A) Göç İdaresi Başkanlığı
B) Cumhurbaşkanı
C) TBMM
D) Cumhurbaşkanı Yardımcısı
E) İçişleri Bakanı
8. Aşağıdakilerden hangisi İdare Hukukunun özelliklerinden biri değildir?
- A) Genç bir hukuk dalıdır.
B) Metin hukuku değildir.
C) İdari işlemle yerine getirilir.
D) Mevzu kaynağı olmayan tek hukuk dalıdır.
E) Tedvin edilmiş bir hukuk dalıdır.